

Mecenatas

NORFA

koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt

MOTERIS

VAGA
KNYGYNŲ TINKLAS

TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Media
traffic
TV VIEŠAJAM TRANSPORTE

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

Orkestro muzikos koncertas

Pragiedrėjusi naktis

Smuikininko

Eugenijaus Urbono
atminimui

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

(meno vadovas ir dirigentas Sergej Krylov)

Fortepijoninis kvintetas:

BORIS BROVTSYN (smuikas)

MONIKA URBONAITĖ (smuikas)

JURGIS JUOZAPAITIS (altas)

GLEB PYŠNIAK (violončelė)

PETRAS GENIUŠAS (fortepijonas)

Dirigentas

ROBERTAS ŠERVENIKAS

2024 m. lapkričio 20 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

www.filharmonija.lt

PROGRAMA:

I

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)

Fortepijoninis kvintetas Nr. 2 A-dur, op. 81

Allegro ma non tanto

Dumka. Andante con moto

Scherzo (Furiant). Molto vivace

Finale. Allegro

Atlieka: BORIS BROVTSYN (smuikas),

MONIKA URBONAITĖ (smuikas),

JURGIS JUOZAPAITIS (altas),

GLEB PYŠNIAK (violončelė),

PETRAS GENIUŠAS (fortepijonas)

II

ARNOLD SCHÖNBERG (1874–1951)

„Pragiedrėjusi naktis“, op. 4 („Verklärte Nacht“)

GUSTAV MAHLER (1860–1911)

Simfonija Nr. 5 cis-moll, IV dalis *Adagietto*

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS

Šis Lietuvos kamerinio orkestro (LKO) koncertas skirtas smuikininko, ilgamečio kolektyvo primarijaus Eugenijaus Urbono (1946–2023) atminimui. Nuo 1972-ųjų 46 metus E. Urbonas grojo šiame orkestre, 1974–1988 m. ir 2003–2018 m. buvo jo koncertmeisteris, o 2004–2008 m. ėjo orkestro meno vadovo pareigas, dalyvavo rengiant koncertines programas, organizavo koncertinę veiklą Lietuvoje ir užsienyje, pasižymėjo ypatingu profesionalumu, darbštumu, reiklumu sau ir kolegoms.

E. Urbonas gimė 1946 m. gegužės 1 d. Kaune. 1969 m. baigė Lietuvos valstybinę konservatoriją (dabar Lietuvos muzikos ir teatro akademija, LMTA), prof. Viktoro Radovičiaus klasę. 1974–1988 m. griežė Lietuvos valstybinės filharmonijos fortepijoniniame trio su pianiste Halina Radvilaite ir violončelininke Silvija Sondeckiene. Smuikininkas dirbo pedagoginį darbą Nacionalinėje M. K. Čiurlionio menų mokykloje ir LMTA. 2016 m. už ilgametę koncertinę veiklą ir nuopelnus sceninio meno kultūrai Eugenijus Urbonas buvo apdovanotas Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos padėkos raštu.

„Eugenijaus buvimą jaučiame kasdien, nes nė viena repeticija nepraeina be jo minčių, jo įžvalgos apie muziką ir gyvenimą tapo citatomis, aforizmais. Tai buvo nepaprastai inteligentiška,

elegantiška, išskirtinė asmenybė. Didžiausias gyvenimo tiesas sugebėdavo pateikti su humoru, buvo labai saviironiškas. Niekada nieko neįžeidė ir nepažemino, visiems mums buvo didelis autoritetas. Publikos akimis jis buvo Lietuvos kamerinio orkestro veidas, „Paganini“ – kaip ne vienas jį pavadindavo. Eugenijaus indėlis ne tik į orkestro gyvenimą, bet ir į visą Lietuvos kultūros istoriją yra neišmatuojamas“, – tai jo kolegų, LKO artistų mintys.

Netektis skaudžiai palietė artimuosius ir kolegas, todėl koncertas su jo mėgtų kompozitorių kūrinių programa yra labai prasmingas atminimo ir pagarbos ženklas. E. Urbono dukra, taip pat smuikininkė Monika Urbonaitė sako, kad „tėvelis labai mėgo romantinę muziką, Johanneso Brahmsio, Antonino Dvořáko kūrinius, dažnai klausėsi pastarojo Fortepijoninio kvinteto A-dur, todėl norėjome, kad jis skambėtų atminimo koncerte. Kūrinių atliksime penkiese. Mano vyras – Vienos muzikos ir teatro universiteto profesorius, smuikininkas Borisas Brovtsynas. Tėvelis ir Borisas labai vertino vienas kito nuomonę. Altistas Jurgis Juozapaitis, LKO altų grupės koncertmeisteris, yra daug muzikavęs kartu, tėtis visada vertino Jurgį kaip puikų, profesionalų kolegą. Glebo Pyšniako grojimo tėtis klausėsi nesyk, žavėjosi jo artistiškuumu, muzikiniu temperamentu. Esu tikra, kad tėtis labai džiaugtųsi žinodamas, kad prie mūsų kvarteto šį vakarą prisijungė nuostabus pianistas, šeimos bičiulis, prof. Petras Geniušas.“

Smuikininką **BORISĄ BROVTSYNĄ** koncertuoti kviečia tokie orkestrai kaip Londono ir Varšuvos filharmonijų, Karališkasis Danijos, Berlyno radijo, „Academy of St. Martin in the Fields“, San Paulo, Škotijos, Bazelio, Berno, BBC ir kiti simfoniniai; jis yra bendradarbiavęs su tokiais muzikais kaip seras Neville'as Marrineris, Neeme Järvis, Vladimiras Jurowskis, Gerdas Albrechtas, Marekas Janowski, Yanas Pascalis Tortelier, Michaelas Sanderlingas, Janine Jansen, Gidonas Kremeris, Misha Maisky.

B. Brovtsynas pasirodo įvairiuose festivaliuose, tarp kitų – Verbje, Edinburgo, Zalcburgo, Stavangerio, Jeruzalės, Utrechto, George'o Enescu. Smuikininko repertuare – daugiau kaip 50 smuiko koncertų, šimtai kamerinės muzikos kūrinių; jo įrašus leidžia tokios kompanijos kaip „Decca“, BIS, „Onyx“ ir „Naxos“. B. Brovtsynas studijavo Maskvos P. Čaikovskio konservatorijoje ir Londono Guildhallo muzikos ir dramos mokykloje. Šiuo metu jis yra privataus Vienos muzikos ir teatro universiteto profesorius.

Smuikininkė **MONIKA URBONAITĖ** užaugo muzikinėje aplinkoje, sėkmingai dalyvaudama įvairiuose konkursuose, grojo solo su LKO ir Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestrais. 2001 m. tarptautiniame Jaschos Heifetzo konkurse smuikininkė pelnė „Vilties talento“ prizą ir Gidono Kremerio pakviesta iki 2008 m. grojo orkestre „Kremerata Baltica“, dalyvavo koncertinėse išvykose po visą pasaulį, muzikavo su tokiais atlikėjais kaip Martha Argerich, Misha Maisky, Gustavo Dudamelis, Yo Yo Ma.

M. Urbonaitė ypač domisi kameriniu muzikavimu, groja ansambliuose, kvartetuose, su įvairiais orkestrais, dalyvauja festivaliuose. Smuikininkė laimėjo Viviano Josepho klasikinio koncerto konkurso pirmąją premiją. 2010 m. su Oferiu Falku ji atliko Bacho koncertą dviem smuikams d-moll „Academy of St. Martin in the Fields“ salėje Londone. M. Urbonaitė studijavo LMTA (prof. Undinės Jagėlaitės kl.), studijas tęsė ir magistro diplomą įgijo „Trinity“ muzikos koledže Londone, prof. O. Falko klasėje.

Altistas **JURGIS JUOZAPAITIS** LMTA baigė meno doktorantūros studijas ir apsigynė meno daktaro laipsnį, stažavosi Nacionalinėje Paryžiaus muzikos ir šokio konservatorijoje; pelnė laureato diplomus tarptautiniuose konkursuose. J. Juozapaitis yra LKO altų grupės koncertmeisteris, dėsto LMTA.

Kaip solistas jis grojo su LKO, LMTA studentų simfoniniu, Klaipėdos kameriniu orkestrais, „New Era orchestra“ (Ukraina), Čiurlionio kvartetu, su žmona Dovile Juozapaitiene koncertuoja kaip altų duetas. Altistas – trio „Claviola“ narys, su juo išleido tris albumus. J. Juozapaitis yra pirmasis Juliaus Andrejevo, Osvaldo Balakausko, Vytauto Germanavičiaus, Ugnės Giedraitytės, Jurgio Juozapaičio, Jono Jurkūno, Ritos Mačiliūnaitės, Mykolo Natalevičiaus ir kitų kūrinių atlikėjas. Jis apdovanotas LR prezidentės Dalios Grybauskaitės padėkos raštais, Lietuvos kultūros ministerijos įsteigta Jaunojo muzikos atlikėjo premija.

Kaip solistas ir kamerinės muzikos atlikėjas **GLEBAS PYŠNIAKAS** koncertavo daugelyje pasaulio koncertų salių, tokių kaip Amsterdamo „Concertgebouw“, Vienos „Musikverein“, Romos Kvirinalio rūmai, Helsinkio „Musiikkitalo“, Didžioji Rygos gildija, Tel Avivo meno muziejus, Niujorko Juilliardo mokyklos „Paul Hall“, Čikagos kultūros centras. G. Pyšniakas grojo solo su Lietuvos simfoniniais ir kameriniais orkestrais, Rygos „Sinfonietta“, Vidžemės kameriniu, Porto simfoniniu orkestrais, koncertavo daugelyje Europos šalių, Kinijoje, JAV.

G. Pyšniakas yra tarptautinių ir nacionalinių konkursų laureatas. 2018–2021 m. griežė Čiurlionio kvartete, nuo 2019 m. dėsto LMTA. Yra pelnęs Lietuvos Respublikos Prezidentų Valdo Adamkaus (2006) ir Gitano Nausėdos (2020) apdovanojimus. Kartu su žmona smuikininke Dalia Dėdinskaite subūrė smuiko ir violončelės duetą „Duettissimo“; jie yra kelių muzikos festivalių meno vadovai.

Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato, LMTA bei Škotijos Karališkosios akademijos profesoriaus, pianisto **PETRO GENIUŠO** koncertiniai maršrutai driekiasi nuo Vilniaus iki Japonijos, nuo džiaz festivalių, skambinimo dramos, baletų ar kabareto spektakliuose iki koncertų solo ar su orkestrais prestižinėse pasaulio salėse: Linkolno centro „Alice Tully“ ir „Avery Fisher“ Niujorke, Tokijo „Geijitsu Geikijo“, Vienos „Musikverein“, Škotijos Stevensonso, Ciuricho, Tel Avivo ir kitose. P. Geniušas pelnė keletą aukščiausių apdovanojimų tarptautiniuose pianistų konkursuose (Pilaro Bayonos Saragošoje, Y.C.A.A. Oberline, Palm Byčo), koncertavo su tokiais muzikos grandais kaip Yehudi Menuhinas ir Mstislavas Rostropovičius.

P. Geniušas rengia ne tik solo programas, bet ir koncertuoja su sūnumi Luku Geniušu, Čiurlionio, Vilniaus kvartetais, dainininke Justina Gringyte, saksofonininku Liudu Mockūnu, džiaz grandu Vladimiru Čekasinu ir kitais menininkais, su Dalia Kuznecovaite ir Davidu Geringu groja kaip „Grand trio Vilnius“.

Kauno valstybinio choro meno vadovas ir vyr. dirigentas, Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro dirigentas, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas **ROBERTAS ŠERVENIKAS** tarptautinę karjerą pradėjo 1997 m., kai M. Rostropovičius, statydamas Eviano festivalyje S. Prokofjevo baletą „Romeo ir Džuljeta“, pakvietė jį asistentu. Maestro kviečiamas diriguoti Bavarijos valstybiniame operos teatre Miunchene, 2008–2018 m. buvo Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro (LNOBT) muzikos vadovu, 2020 m. debiutavo Ciuricho operos teatre.

Su įvairiais orkestrais ir solistais R. Šervenikas koncertavo beveik visose Europos šalyse ir kituose žemynuose, jis yra Tarptautinio Tytuvėnų vasaros festivalio ir Chaimo Frenkelio festivalio Šiauliuose meno vadovas. Dėsto LMTA, yra Dirigavimo katedros profesorius. 2016 m. apdovanotas Kultūros ministerijos garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“. Ypač reikšminga R. Šerveniko veiklos dalis – aktyvi naujų lietuvių kompozitorių kūrinių sklaida.

1960 m. prof. Sauliaus Sondeckio įkurtas **LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS** yra vienas iškiliausių ir labiausiai pasaulyje įvertintų mūsų šalies muzikantų kolektyvų. Šiandien orkestro gastrolių maršrutuose užfiksuotos beveik visos Europos šalys, Šiaurės ir Pietų Amerika, Pietų Afrikos Respublika, Japonija, Kinija, Australija, Libanas; tokios scenos kaip Berlyno filharmonijos ir Vienos „Musikverein“, Londono „Royal Festival Hall“ ir Romos „Santa Cecilia“, Amsterdamo „Concertgebouw“ ir Paryžiaus „Salle Pleyel“, Leipciško „Gewandhaus“ ir daugelis kitų. LKO bendradarbiavo su daugeliu iškilų menininkų.

Orkestro koncertų programose šalia baroko ir klasicizmo šedevrų svarbią vietą užima šiuolaikinės muzikos interpretacijos. LKO itin dėmesingas lietuvių kompozitorių kūrybai, dažnai atlieka tiek mūsų klasikų, tiek šių dienų kūrėjų opusus. LKO įrašė per 100 įvairiausio repertuaro vinilinių ar kompaktinių plokštelių, tarp kitų, lietuvių kolektyvo ir S. Krylovo įrašą (Antonio Vivaldi „Metų laikai“) išleido ir pasaulyje garsį klasikinės muzikos leidėją „Deutsche Grammophon“.

Čekų kompozitoriaus, romantizmo dainiaus **Antonino Dvořáko Fortepijoninis kvintetas Nr. 2 A-dur, op. 81**, – tai spalvingas, melodingas, kupinas romantinio polėkio kūrinys, kartu su R. Schumanno ir J. Brahmsio fortepijoniniais kvintetais laikomas vienu tobuliausių šio žanro pavyzdžių. Kaip ir daugelyje Dvořáko kūrinių, jame girdimos čekų dainų ir šokių intonacijos ir ritmai, tačiau tai ne citatos, o autentišku liaudies stiliumi paties kompozitoriaus sukurtos originalios melodijos. Šis kūrinys kupinas įspūdingos lyrikos, grakščių, ilgesio pilnų temų. Po pirmojo savo Fortepijoninio kvinteto A-dur, op. 5, premjeros Dvořákas buvo nepatenkintas kūriniu ir jo natas netrukus sunaikino. Tik po penkiolikos metų, 1887-aisiais, iš draugo pasiskolinęs išlikusias kopijas, kūrinių patobulino iš esmės sukurdamas naują op. 81, pirmą kartą atlikę Prahoje 1888 metais.

Naujosios Vienos mokyklos atstovas **Arnoldas Schönbergas „Pragiedrėjusios nakties“** („Verklärte Nacht“, op. 4, 1899) vėlesnį variantą styginių orkestrui parašė 1917 metais. Tai programinis kūrinys, įkvėptas ekspresionizmui artimo vokiečių poeto Richardo Dehmelio poemos ir pasakojantis apie vyro ir moters susitikimą tamsią naktį. Kadais artimi žmonės vėliau vienas nuo kito nutolo; ir štai dabar moteris pasakoja apie savo neištikimybę, o vyras ją guodžia ir, sužavėtas nakties grožio, jai atleidžia. Niūri naktis giedrėja...

„Pragiedrėjusios nakties“ temos plėtojamos nuosekliai, kiekviena jų pamažu įsitvirtina ir gęsta, užleisdama vietą kitai; naujų temų motyvai tarsi išstumia ankstesnius. Muzika labai ekspresyvi, juntama Wagnerio, Brahmsio, Mahlerio įtaka – tai kompozitoriai, kuriais Schönbergas žavėjosi jaunystėje; ypač ryškus wagneriškas „begalinės melodijos“ principas. Sukurti „Pragiedrėjusių naktį“ kompozitorių įkvėpė jo kančios ir meilės istorija su Mathilda von Zemlinsky (Schönbergas pamilo ir vedė savo mokytojo Alexandro von Zemlinsky seserį). Manoma, kad šios gyvenimo komplikacijos nulėmė tolesnę Schönbergo muzikos kalbą ir visą kūrybos kelią.

Austrų kompozitoriaus **Gustavo Mahlerio** simfonijos – tai kompozitoriaus gyvenamojo laikotarpio paveikslai. 1902 m. sukurta beveik 70 minučių trunkanti **Penktoji simfonija cis-moll** – lyg milžiniška muzikinė drobė, prasidedanti gedulingu maršu ir pasibaigianti visišku nuskaidrėjimu finale. Ketvirta jos dalis **Adagietto** dažnai atliekama kaip atskiras kūrinys. Tempu *Sehr langsam* (labai lėtai) pažymėta dalis – vien styginių atliekama simfonijos lyrinė apoteozė. Autoriaus bičiulis, olandų dirigentas Willemas Mengelbergas tvirtino, kad *Adagietto* muzika – tai Mahlerio meilės daina ir prisipažinimas žmonai Almai Schindler, su kuria buvo neseniai susituokęs.

Redaktorė *Justa Adomonytė-Šlekaitienė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

**Kviečiame į kitą koncertą
Filharmonijos Didžiojoje salėje!
Lapkričio 23 d., šeštadienį, 19 val.
Orkestro muzikos koncertas
„Prancūzų muzikos šedevrai“**

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
KAUNO VALSTYBINIS CHORAS
Solistai: XAVIER PHILLIPS (violončelė, Prancūzija),
MONIKA PLEŠKYTĖ (sopranas), STEPONAS ZONYS
(baritonas), RENATA MARCINKUTĖ-LESIEUR (vargonai)
Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN (Prancūzija)
Programoje – C. Debussy, H. Dutilleux, G. Fauré

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv